

Virágvasárnapra¹

„Amikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Bétfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus előreküldte két tanítványát, és ezt mondta nekik: Menjetek az elöttetek lévő faluba, és ott mindjárt találtok egy megkötött szamarat a csikójával együtt. Oldjátok el, és vezessétek hozzám! Ha valaki szólna nektek, mondjátok meg, hogy az Úrnak van szüksége rájuk, és azonnal elengedi azokat. Ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: »Mondjátok meg Sion leányának: Íme, királyod jön hozzád, aki alázatos, és szamárháton ül, igavonó állat csikóján.«

A tanítványok pedig elmentek, és úgy cselekedtek, ahogy Jézus parancsolta nekik: odavezették a szamarat a csikójával együtt, ráterítették felsőruhájukat, Jézus pedig felült rá. A sokaság az útra terítette felsőruháját, mások ágakat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. Az előtte haladó és az őt követő sokaság pedig ezt kiáltotta: Hozsánna Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban!

Amint beért Jeruzsálembe, felbolydult az egész város, és ezt kérdezték: Kicsoda ez? A sokaság ezt mondta: Ő Jézus, a galileai Názáretből való próféta.” (Mt 21,1–9)

Amivel most szembesülsz, pont úgy igaz, ahogy elhiszed.

Mint lenni szokott, urunk, Jézusunk ez évben is el akart jutni az emberekhez virágvasárnapon. Péter, hűséges kísérője jelen alkalommal is készen állt az útra, habár nem volt nagy kedve, ugyanis mindeddig valahányszor a Mesterrel tartott,

¹ Megjelent 2020. április 5-én a Torockói Unitárius Egyházközség Facebook-oldalán, a koronavírus-járvány idején.

az mindig megviccelte valahogyan: hol hegedű nőtt a hátára, hol karikás ostor tekeredett a nyakára és a többi, és a többi.

De a rend az rend. Ha a Mester szólt, pont ő merné azt mondani, hogy nem megyek?!

Szépen, úgy ahogy kell – szalámis szendvics, két liter víz, két alma és két banán – bepakolt újonnan beszerzett szürke hátizsákjába. S ahogy kimondta volna, hogy na, mehetünk, azt mondja neki a Mester: Tudod mit, Péter? Idén nem úgy lesz, mint a népmesékben szokott lenni. Idén nemcsak ketten megyünk vizsgáldni s törvényt betölteni, hanem jöjjön velünk Máté is, a számok embere. De ne maradjon itt, a mennyeknek országában az anyjuk szoknyáját őrző két Zebedeus fiú sem. Se János, se Jakab. Sőt jöjjön András is, meg Filep is. Mozduljon ki Bertalan is. Jöjjön Tamás is, hogy legyen, aki kételkedjen egy cseppet. Szólj Júdásnak is, mert nála jobb pénzügyisünk úgsincs. S az a három, aki folyton a képernyőt bámulja: Jakab, Simon és Taddeus... hát nekik sem árt egy kis mozgás. Péter szólt. A fiúk is szép komotósan elkészültek.

Az úr Jézus kívánt egyet, s máris ott teremtek az összesen az Olajfák hegyén, Betfagéban. Pont ott, ahol 1987 esztendővel ezelőtt. És hogy betartsa ő maga is az Írásokat, szólt Taddeusnak meg Filepnek, hogy menjenek el az előttük álló faluba, s az ott talált megkötött szamarat csikójával együtt oldják el, s vezessék el hozzá.

Ha valaki szólna, mondjátok, hogy nekem kell, és az azonnal elengedi azokat.

A tanítványok elmentek, megtalálták, majd el is oldották a jó párákat, de amit a tulajdonostól hallottak – hát, erőtlen a szó arra, hogy kifejezze az érzést, amit akkor nekik hagyni kellett felbugyogni a mennyei szívük mélyéből. Esetlenül mondvá: nagyon, de nagyon elszomorodtak.

„Járvány van. Városba se ki, se be. Kijárási tilalom van. Ha át is jutna a Mester a kapun, akkor se volna sok értelme, mert az utcák üresek. Se felső ruha, se pálmafaág. Nemhogy éljenző tömeg, de még szerencsétlen koldus sem lesz az utcákon! A templomba sem lehet bemenni egy kis rendet rakni, mert oda is csak a papi személyzet és a segítők mehetnek be. Senki más. Odaadom a szamarat és csikóját, de el kell fogadni ezt a király nélküli koronás helyzetet, hiszen katonaság által támogatott állami rendelet, s jaj annak, ki megszegi. Tilos a gyülekezés, gyülekezés hiányában nincs ünnep. S ha nincs ünnep, akkor az Írások drámai kiteljesedése is elmarad.”

A tényeket tudomásul vették, s a két engedelmes jószággal elindultak vissza a többiekhez. Mikor megérkeztek, látták rajtuk, hogy valami baj van, de mielőtt kifaggatták volna őket, meguzsonnáztak, hogy ne vesszen kárba a mennyei pakk.

Ahogy emészteni kezdett a tanítványok sokat kibírt gyomra, a két küldönc beszámolt szomorúságuk okáról:

„Baj van, fiúk. Idén nem lesz sem virágvasárnap, sem nagypéntek, sem húsvét. Elmarad a lányokat ezer illatba öltöztető öntözés. Elmarad a bortól való elázás. Gyülekezési tilalom van. Sőt kimozdulni is csak papírral lehet.”

És a többi és a többi. Nem részletezem, mert te, kedves Olvasó, már tudod.

Az az igazság, hogy a legtöbben megkönnyebbüléssel fogadták a hírt. Végre elmarad a passió. Nem kell megszegyenülni, elszéledni. Péter meg is örvendett: „Jaj, de jó! Végre egy év, amikor nem kell megtagadnom a Mestert!” Júdás is felzsusszant, hogy legalább az idén nem kell megszökni a vacsoráról.

Becsületére legyen mondva, András férfiasan amellet kardoskodott, hogy ha meg is büntetnek, nekünk meg kell próbálni. Tamás tépelődött, a két Jakab leste a többség véleményét. János? János hálát adott az Úristennek, hogy idén a Mindenható megkíméli a Máriákat a nagy fájdalomtól.

Máté leste a Mester reakcióját. És nem kellett csalódnia. Mert miután Jézus jól eljátszott a számárcsikó lány füleivel, szóra nyitotta száját.

Olvasó, ha eddig untad, és hosszúnak tartottad, hát akkor most nagyon figyelj, mert jön a lényeg.

„Máté! De jó, hogy itt vagy! Mit mondanak a számok? Országunkban, mondd, kiknek van szüksége vigaszra, bátorításra, együttérzésre, gyógyulásra, simogatásra?”

Máté elővette jegyzetfüzetét és bús basszushangon, de hivatalnokhoz hűen, rezzenéstelenül kezdte el mondókáját:

„Csak tavalyi statisztikáim vannak, idénről csak néhány. De nem magyarázok. Mondom. Országunkban a mai napig a vírus okozta fertőzésben elhunytak 141-en. Nekik. De:

- Vigaszra van szüksége 686 édesanyának, kinek csecsemője halva született.
- 51 701-en haltak meg daganatos betegségben. Kellene a hangod a családtagoknak, de talán még jobban annak a 190 040 embernek, aki még él, s nem adta fel a harcot.
- Kellene a simogatásod abba a 2765 családba, akiknek szeretteit a cukorbetegség vitte el, abba a 344 családba, akiknek szerettei pszichiátrián hunytak el.
- Történeteidre van szüksége annak a 352 családnak, akik az idén veszítettek el autóbalesetben hozzátartozót.
- Kellene a reményt nyújtó tanításod annak az 1226 szülőpárnak, akik 1 év alatti kisgyermekük koporsója mellett kellett megálljanak.

- Jó volna, ha mesélnél annak a 15 428 embernek kitartásról, akik a tavaly estek át válóperen.
- Kellene szólni az Atyánk országáról annak a 9002 embernek, akik a mélyszegénység legmélyében élnek.
- 2770 gyerek és 93 129 felnőtt szeretne látni, és több mint 23 000-en vannak azok, akik hangot szeretnének adni érzéseiknek, de nem tudnak, mert süketek vagy némák.
- Isten tudja, hányan szenvednek a század legnagyobb betegségében, a magányban.
- 797 104 ember van tolószékben vagy ágyhoz kötve. Uram, ők várnak Téged. Legalább úgy, mint a bethesdai nyomorult.

A tanítványok elszégyellték magukat. A járvány idején megfélemltek a többiekéről. Magukkal voltak elfoglalva, de most, a tények hallatán olyanok, mint pünkösdkor szoktak lenni. Tettre készek, bátrak. Csak szóljon a Mester, s engedelmeskednek szó nélkül.

„Nincs baj, fiúk! Beteljesedik az Írás, csak nem úgy, mint eddig! Eljut az örömhír minden helyre, csak nem úgy, mint eddig! Nem. Idén nem lesz együttesen felhangzó hozsánna, sem éljenzés. Nem lesz csoportos elalvás nagycsütörtönön, sem nagypénteki keresztcipelés a tudatlanok sorai között. 2020-ban nem fognak húsvétkor közösségben megemlékezni rólam, mert tilos.

Lukácsnak mondtam egykoron, s hűen fel is jegyezte: ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani. Nincs baj, fiúk. Ez az az év, amikor helyettem beszélnek a sok igaz templomi beszédet magukba elnyelő kövek és téglák. Nincs baj, fiúk, mert szólnak helyettem a harangok. Ez az az év, amikor a tárgyak és az életre keltett betűk mondják el az örömhírt. Tudjátok, kinek van füle a hallásra és szeme a látásra, ezeket is meghallja, és ezeket a rejtett csodákat is meglátja. S ha az ő kiáltásukat meghallják, akkor engem fognak hallani s annak vigasztaló szavát, aki engem elküldött.”

Aki az emlékkövek hangját hallja, és hagyja hitét megerősödni, annak nincs baj.

Kövek! Kiáltatok helyettem! Kövek! Kiáltatok helyettünk!”

Az igaz tanítványok megértették, hogy miről van szó.

Aztán fogták magukat, és hazamentek, s további intézkedésig otthon is maradtak.

Lent a Földön pedig nem volt hívó lélek – fiú vagy lány –, ki félt volna, vagy vigasz nélkül maradt volna, mert mindannyian meghallották a Mester helyett megszólaló köveket.

Csécs Márton

Jóról és rosszról¹

„De ő így felelt neki: Úgy beszélsz te is, ahogyan a bolondok szoktak beszélni! Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk. Még ebben a helyzetben sem mondott Jób olyat, amivel vétkezett volna.” (Jób 2,10)

Vannak dolgok életünkben, amelyek nem kell, hogy megtörténjenek ahhoz, hogy igazak is legyenek. Nem kell valaminek tér- és időkeretet adni, hogy lehessen belőle tanulni. Nem kell valamit bebizonyítani, hogy mindenki tudja róla, igaz, jó vagy sem.

Képszerűen fogalmazva: attól, mert valamit nem közöl le az újság vagy nem mutatnak a hírek, valamit nem mond be a rádió..., illetve csak az esti mesében hallunk róla és ál munkban látjuk, még nem jelenti azt, hogy mindannak, ami elhangzik, amit látunk, ne lenne üzenete számunkra, ne lenne felbecsülhetetlen, és ne volna tanulságos.

Jób könyvéről a teológusok egy része úgy véli, hogy kevés vagy semmilyen történeti realitás nincs a szöveg mögött, csupán irodalmi alkotásról van szó, amely az igaz ember szenvedésének okával foglalkozik. Ez a könyv arra keresi a választ, hogy miért szenved a jó. Miért éri büntetés egyformán a gonosz szándékú és a jóra törekvő embert? Miért szenved sokszor az igaz ember? S az, aki megérdemelné a büntetést, miért éli vígan napjait?

A bibliakritikától irtózók sokszor felcsattannak: a liberális teológia, így az unitárius is, relativizálni akarja Isten igéjét! Meg akarják fosztani a szent iratokat tekintélyüktől! Mindent észérvekkel próbálnak megközelíteni, és a többi és a többi!

Mintha valaminek értéke attól függene, hogy csak annak az egy szempontnak feleljen meg, hogy megtörtént valami, vagy sem. Hogy percre, földrajzi koordinátákra pontosan tudjuk, ki, mikor, milyen körülmények között, milyen kontextusban fogalmazott meg ilyen vagy amolyan igazságot.

¹ Elhangzott 2020. április 26-án a *Kolozsvári Rádió*ban.

Ha ilyen gondolkodással közelítenénk meg mindent, ami szent nekünk, ha csak azt fogadnánk el jónak, hitelesnek és igaznak, ami megfelel az imént említett kritériumoknak, akkor nagyon szegények lennénk. És iszonyatosan balgák.

Korlátolt szemléletünkkel – kik az említett kritériumok szerint élnek csupán – bele sem gondolnak abba, hogy mit jelent az érték. Úgy gondolom, éppen azzal adjuk meg a Bibliának kijáró tiszteletet és akkor vagyunk korrektek, ha kimondjuk: tanításai, erkölcsi szabályai, történetei nem attól jelentenek valamit, hogy megtörtént eseményt rögzítenek, hanem inkább attól, hogy felfedi az élet összefüggéseit, és magyarázatot ad, kapaszkodókat ad a mindenkori embernek. Inkább ettől lesz az élet könyve a Biblia.

Jób könyve egy ilyen alkotás. Elmondja egy ember életének történetét, hogy azonosulva vele, megértsünk dolgokat, bölcsőbbek legyünk. Függetlenül időtől, kortól, helytől, amit Jób szájába ad a szerző, az akkor is hiteles, akkor is segítség a mindenkori embernek, ha Jób mint történeti személy sohasem élt.

Jób figurája szinte mindenki előtt ismeretes. Éppen ezért csak vázolólok a történetét. Jó módú, igaz ember ez a Jób. Nagy vagyona van, sok gyereke, nyugodt napjai. De egyszer csak mindenét elveszíti. Az élete és felesége az, ami megmarad. Egyik napról a másikra meghal az összes gyereke, leégnek, összedőlnek házai. Állatait, kincseit elrabolják.

A barátai azt mondják, hogy ez a csapás azért érte, mert valamit vétett az Isten ellen. S a Mindenható most megelégedve csapongásait: büntet. A felesége jól tudja, hogy nem vétett ez a szerencsétlen senki ellen. Jól tudja, hogy férje titkon emészti magát. De csak betelik a pohár: egy adott pillanatban Jób maga is súlyos beteg lesz. Nem elég, hogy földönfutóvá lett, mindenki nevet rajta és ócsárolja, még meg is betegszik. Felesége ezt már nem tudja feldolgozni, s azt mondja, hogy átkozza meg az Istent, és haljon meg. Eleget szenvedett. Vessen már véget az egésznek. S ekkor hangzik el az emberi szemléletet igencsak meghaladó és bölcsességre utaló mondat: Ha a jót elfogadjuk Isten kezéből, miért ne fogadnánk el a rosszat is? – ezt mondja Jób.

Ennek az embernek mindene elveszett, de megmaradt a józan esze és a hite. S majd kiderül, hogy akinek ezek megvannak, ha minden mást el is veszít, akkor is fel tud épülni.

Mi is sokszor tépelődünk. S ostromoljuk az eget: miért történt meg ez velem? Miért történt meg ez velünk? Vigyáztam az Isten törvényeire. S mégis utolért a baj. Úgy vigyáztam egészségemre, mint senki más, és mégis lebetegedtem. Hogy van ez? Miért van ez? Jót tettem az emberekkel, s azok mivel fizettek nekem? Hát nem azzal, amit megérdemeltem volna.

Betartottam minden törvényt, s az, aki ura a törvénynek, mégis engem büntet, s ki vígan él a szennyben, azt nem éri számonkérés. Jót vártam, és rossz érkezett. Mit tudjak mindezzel kezdeni? Hogy állítsam vissza életembe az egyensúlyt? Hogy tudjak ismét hinni? Hogy legyen bizalmam ezután bárkiben is?

Annyit fáradoztam, hogy annyit senki más nem, miért úszott el a munkám egyik percről a másikra? Miért fagyott le az én gyümölcsfám is, miért nem csak azé, aki istentelen és becstelen gazember?

Mások mondják, hogy mindent megtettem, hogy sikeres legyek, s íme, minden csódbbe jutott. Megbecsültem társamat, mint senki más, és mégis elveszítettem! Űgy szerettem gyermekemet, hogy életemet adtam volna érte, s olyan jó gyermek volt, és mégis nekem kellett az ő koporsóját kikísérnem a temetőbe!

Valljuk meg őszintén: mi is sokszor pereltünk az Istennel. Hányszor tagadtuk volna őt meg, de nem tettük, pedig éreztük, hogy nem azt kaptuk, amit érdemeltünk volna.

Az ilyen tépelődésekre jön egy mindent elszenvedett ember ajkáról a válasz: ha a jót elfogadjuk Isten kezéből, miért ne fogadnánk el a rosszat is? Miért felejténénk el, hogy az Űr, a mi gondviselő Atyánk csak tudja, hogy mit tesz?

Higgyék el nekem, kedves testvéreim, a legtöbbször csak annak az embernek a lelkébe érkezik meg a nyugalom, aki ezt a mondatot: ha a jót elfogadjuk Isten kezéből, miért ne fogadnánk el a rosszat is!? – tépelődései közepette ki tudja mondani, meg meri fogalmazni. S ha hiszik, ha nem, amint ezt a szenvedő ember megfogalmazza, s ténylegesen őszintén át is érzi, akkor a dolgok átfordulnak. Akkor a háborgó lélek lecsillapodik, s ismét áldottnak érzi magát az ember.

Napjaink emberének nem könnyű. Oly sok minden téveszt meg. Oly sok illúziónk támad. Virtuális valóságok vannak, amelyek rossz képzeteket és beidegződéseket adnak. Lassan hozzászoktunk ahhoz, ha valami nem tetszik, akkor egy gombnyomással változtatunk rajta. Csakhogy ez nem megy a valós életben. Nem lehet sem visszatekerni, sem csatornát váltani, sem kikapcsolni. Csak megérteni és feldolgozni lehet, és elszánni magunkat a folytatásra, tovább élni, keresni megint azt, hogy miként tudunk helyt állni.

Három évvel ezelőtt hó lepte be a virágos fákat. Fagy veszélyeztetett minden termést. Mindenki bosszankodott. De gondolkodjunk egy kicsit a fák „fejével”. Mit gondoltok: ők leállnak a csapásnál? Űk tudomásul vették a tényt, hogy most fagy van meg nagy hó. Ettől megáll az élet? Nem ezt tették. Ezek a lelketlen élőlények mindent megtettek azért, hogy kiújuljanak, hogy termést hozzanak, mert ez a dolguk. És sikerrel is jártak. S ha erre képesek a fák, mennyivel inkább kellene képes legyen az ember? Mennyivel inkább kell meglegyen az emberben a képesség a folytatásra! Csapás ért ma, váratlan rossz dologgal kellett szembesül-

nöm? Hát elfogadom, de nem adom fel. Ember vagyok. Folytatom, és teszem a dolgomat, élek, és éltetek. Nem gyűr le engem egy kis akadály, egy kis bezártság, sőt: inkább megerősít. És így leszek több, így leszek erősebb, így leszek tisztább.

Mindannyian áldozatul esünk egy illúzióknak, amely a tudáshoz kapcsolódik. Miközben felületes ismeretekkel rendelkezünk a dolgokról, azt hisszük, minden tudás a birokunkban van. Azt mondjuk: értjük ezt is, meg tudjuk azt is, de amikor bővebben kell kifejtünk a dolgokat, mást nem tudunk, csak hebegni, habogni. S ha tudásunk csődöt mond: kétségbe esünk. Ne legyünk balgák! Ne képzeljük magunkat okosabbnak a mindenség Uránál. Ne akarjunk mi uralni mindent. Hanem jártunkban-keltünkben, szenvedésünkben tegyük magunkévá azt az erőt és az újrakezdést magában rejtő magatartást, ami Jób bölcs mondatából ered. Ha a jót elfogadtuk, birkózzunk meg a rosszal is. A sejtelemnek is adjunk helyet életünkben. A költészetnek, a meséknek, mindannak, ami rejtett módon kíván minket tanítani, és ha kellően nyitottak vagyunk, akkor megy magától minden, mint a karikacsapás. Mert az egyensúly, kedves testvéreim, mindig helyre áll. Bízhatok, s hiteteket igazoljátok tetteitekkel, s akkor nincs, amitől félni.

Az Úr gondot visel. Ha a jót elfogadtad, akkor ne félj a rossztól. Tarts ki, s mindazt, amit neked Istened lehetőségként megadott, azt fordítsd magad, családod és közösséged javára.

Ámen.